Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0080

Hlavné európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany

Uznesenie Európskeho parlamentu z 11. marca 2026 o hlavných európskych projektoch spoločného záujmu v oblasti obrany (2025/2144(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), najmä na jej článok 42 ods. 2 a 3,

– so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), najmä na jej článok 2, článok 107 ods. 3 písm. b), článok 114 a článok 346,

– so zreteľom na článok 2 písm. e) Protokolu č. 10 o stálej štruktúrovanej spolupráci (PESCO) zriadenej článkom 42 ods. 6 Zmluva o EÚ a na spoločné oznámenie o PESCO, ktoré podpísali ministri 23 členských štátov EÚ 13. novembra 2017,

– so zreteľom na Vyhlásenie z Versailles prijaté na neformálnom stretnutí hláv štátov alebo predsedov vlád 11. marca 2022, najmä na jeho odsek 22,

– so zreteľom na Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu – za Európsku úniu, ktorá chráni svojich občanov, hodnoty a záujmy a prispieva k medzinárodnému mieru a bezpečnosti, ktorý schválila Rada 21. marca 2022 a Európska rada 25. marca 2022,

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 18. mája 2022 o analýze nedostatku investícií do obrany a ďalšom postupe (JOIN(2022)0024),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 10. marca 2023 s názvom Stratégia Európskej únie v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu (JOIN(2023)0009),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 5. marca 2024 s názvom Nová stratégia pre európsky obranný priemysel: dosahovanie pripravenosti EÚ prostredníctvom reakcieschopnejšieho a odolnejšieho európskeho obranného priemyslu (JOIN(2024)0010),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 21. februára 2025 s názvom Akčný plán EÚ na zaistenie bezpečnosti káblov (JOIN(2025)0009),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 19. marca 2025 s názvom Spoločná biela kniha o európskej obrannej pripravenosti 2030 (JOIN(2025)0120),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/2643 zo 16. decembra 2025, ktorým sa zriaďuje Program pre európsky obranný priemysel a rámec opatrení na zabezpečenie včasnej dostupnosti a dodávok obranných výrobkov[1] (nariadenie EDIP), najmä jeho kapitolu IV týkajúcu sa európskeho projektu spoločného záujmu v oblasti obrany (EDPCI),

– so zreteľom na návrh Komisie z 19. marca 2025 na nariadenie Rady, ktorým sa zriaďuje Nástroj bezpečnostnej akcie pre Európu posilnením európskeho obranného priemyslu (SAFE) (COM(2025)0122),

– so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorý Komisia predložila 22. apríla 2025 a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/694, (EÚ) 2021/695, (EÚ) 2021/697, (EÚ) 2021/1153, (EÚ) 2023/1525 a (EÚ) 2024/795, pokiaľ ide o stimulovanie investícií do obrany v rozpočte EÚ na účely vykonávania plánu ReArm Europe (COM(2025)0188),

– so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2025/1106 z 27. mája 2025, ktorým sa zriaďuje Nástroj bezpečnostnej akcie pre Európu posilnením európskeho obranného priemyslu (SAFE)[2],

---

[1] Ú. v. ES L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

[1] Ú. v. EÚ L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj.

[2] Ú. v. EÚ L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj.

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku zo 16. októbra 2025 s názvom Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030 (JOIN(2025)0027),

– so zreteľom na spoločnú pozíciu Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu[3],

– so zreteľom na rámcový dokument Komisie z 29. septembra 2025 s názvom Plán obrannej pripravenosti do roku 2030,

– so zreteľom na správu vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku určenú Rade z 11. apríla 2025 s názvom Výročná správa o pokroku vo vykonávaní Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu,

– so zreteľom na závery Európskej rady z 22. a 23. júna 2017, najmä na závery uvedené v odseku 8 o PESCO, a na závery zo 6. marca 2025, najmä na závery uvedené v odseku 3 písm. f),

– so zreteľom na závery zo zasadnutia Európskej rady z 23. októbra 2025,

– so zreteľom na národné bezpečnostné stratégie členských štátov EÚ,

– so zreteľom na stanovisko Európskeho dvora audítorov č. 02/2024 z 3. októbra 2024 k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Program pre európsky obranný priemysel a rámec opatrení na zabezpečenie včasnej dostupnosti a dodávok obranných výrobkov (ďalej len „EDIP“), a najmä na jeho bod 42,

– so zreteľom na výročnú správu Európskej obrannej agentúry (ďalej len „EDA“) za rok 2024, ako aj na jej správu zo 14. novembra 2023 s názvom Priority EÚ v oblasti rozvoja spôsobilostí na rok 2023 a na správu za rok 2024 s názvom Koordinované ročné hodnotenie obrany,

– so zreteľom na správu sekretariátu PESCO o pokroku projektov PESCO zo septembra 2025,

– so zreteľom na správu Maria Draghiho z 9. septembra 2024 o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti a jej kapitolu 4 o zvyšovaní bezpečnosti a znižovaní závislosti,

---

[3] Ú. v. EÚ L 335, 13.12.2008, s. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj.

– so zreteľom na správu Enrica Lettu zo 17. apríla 2024 s názvom Oveľa viac než len trh, a najmä na jej kapitolu 3 s názvom Jednotný trh ako veľký hráč: na rozsahu záleží,

– so zreteľom na správu Sauliho Niinistöa z 30. októbra 2024 s názvom Spoločne bezpečnejší: posilnenie európskej civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti, a najmä na jej kapitolu 7,

– so zreteľom na spoločné vyhlásenie o spolupráci medzi EÚ a NATO z 10. januára 2023,

– so zreteľom na vyhlásenie zo samitu v Haagu vydané hlavami štátov a predsedami vlád členských krajín NATO, ktorí sa zúčastnili na stretnutí Severoatlantickej rady v Haagu 25. júna 2025,

– so zreteľom na desiatu správu z 10. júna 2025 o pokroku vo vykonávaní spoločného súboru návrhov schválených Radou EÚ a Severoatlantickou radou 6. decembra 2016 a 5. decembra 2017,

– so zreteľom na programy spolupráce v oblasti vybavenia riadené Organizáciou pre spoluprácu v oblasti vyzbrojovania (OCCAR),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2025 o bielej knihe o budúcnosti európskej obrany[4], a najmä na jeho odseky 4 a 58,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 2. apríla 2025 o vykonávaní spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky – výročná správa za rok 2024[5], a najmä na jeho odsek 46,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na stanovisko Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa,

– so zreteľom na správu Výboru pre bezpečnosť a obranu (A10-0014/2026),

A. keďže výzvy, ktoré prináša zhoršenie celosvetového mieru a bezpečnosti, ruská útočná vojna proti Ukrajine a vznik nových a vyvíjajúcich sa hrozieb pre bezpečnosť EÚ, si vyžadujú, aby EÚ a jej členské štáty výrazne zvýšili investície do obrany s cieľom rozvíjať vojenské a spravodajské spôsobilosti, ktoré im umožnia brániť svoju zvrchovanosť, nezávislosť a územnú integritu a posilniť odstrašovanie, ako aj konať a reagovať samostatne alebo v partnerstve so spojencami, najmä v rámci NATO, na bezprostredné a budúce hrozby;

---

4 Ú. v. EÚ C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

5 Ú. v. EÚ C, C/2025/4389, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4389/oj.

B. keďže rastúci počet útokov na európsku kritickú infraštruktúru vrátane kybernetických útokov a sabotáží vážne ohrozuje náš každodenný život a hospodárske činnosti v celej Únii a vyžaduje si koordinovanú reakciu EÚ prostredníctvom rozsiahlych európskych projektov;

C. keďže sa zdá, že vojna, ktorej doteraz dominovali konvenčné zbrane, sa vyvíja smerom „od ocele k sieti“; keďže čoraz viac zahŕňa kybernetické spôsobilosti a sieťovo prepojené operácie a vojenské stratégie sa transformujú prostredníctvom nových technológií a umelej inteligencie a už sa neobmedzujú na masové palebné spôsobilosti a rozsiahle konfrontácie, ale smerujú k miniaturizácii a decentralizácii systémov, o čom svedčí používanie dronov a ich rojov vo všetkých oblastiach, zbraní využívajúcich umelú inteligenciu, inteligentných mín a prenosných raketových systémov na bojisku; keďže bojové lietadlá, lode, delostrelectvo, bojové tanky a pozemné vozidlá sú čoraz zraniteľnejšie voči presným útokom, a preto si vyžadujú väčšiu ochranu, keďže sú naďalej nevyhnutne potrebné pre vojenské a bezpečnostné operácie; keďže naďalej pretrváva potreba v prípade potreby vyrábať a nasadzovať tradičné zbraňové systémy a muníciu vo veľkom rozsahu;

D. keďže táto nová paradigma konfliktu znamená, že žiadny región EÚ nie je ušetrený prípadného rizika agresie, zasahovania, dezinformácií, psychologickej podvratnej činnosti alebo hybridného útoku; keďže strategická príprava na dlhotrvajúci konflikt má naďalej zásadný význam pre zaistenie dlhodobej bezpečnosti a obranyschopnosti;

E. keďže vesmír sa stáva čoraz preťaženejšou a spornejšou strategickou oblasťou, pričom dochádza k čoraz väčšej militarizácii pozemného aj vesmírneho segmentu; keďže NATO uznalo vesmír ako piatu strategickú operačnú doménu, pričom uznalo rastúce bezpečnostné výzvy spojené s vesmírom, a teda potrebu zvýšiť jeho bezpečnosť;

F. keďže Komisia vo svojom spoločnom oznámení z 5. marca 2024 s názvom Nová stratégia pre európsky obranný priemysel zdôrazňuje, že len 18 % celkových výdavkov členských štátov EÚ na vybavenie bolo v roku 2022 určených na kolaboratívne obstarávanie obranného vybavenia EÚ, čo je výrazne pod súčasnou spoločnou referenčnou hodnotou 35 % stanovenou členskými štátmi na zasadnutí ministerského riadiaceho výboru EDA v roku 2007; keďže v oznámení Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030 sa stanovuje cieľ zorganizovať do konca roka 2027 aspoň 40 % verejného obstarávania v oblasti obrany vo forme spoločného obstarávania; keďže 23. októbra 2025 Európska rada vyzvala členské štáty, aby s podporou EDA čoraz viac zameriavali investície do obrany na spoločný vývoj, výrobu a obstarávanie s cieľom zvýšiť kapacity európskeho obranného priemyslu keďže koordinované úsilie členských štátov o zabezpečenie účinného prideľovania zdrojov,

zníženie fragmentácie a urýchlenie vývoja inovačných obranných technológií je kľúčom k vytvoreniu plne fungujúceho trhu; keďže dosiahnutie týchto cieľov si vyžaduje silnejšie stimuly a zníženie administratívnej záťaže a zároveň zabezpečenie toho, aby spolupráca bola naďalej trhovo orientovaná, zodpovedala požiadavkám na obranné spôsobilosti a zakladala sa na doplnkových procesoch obranného plánovania EÚ, jej členských štátov a NATO;

G. keďže hlavné iniciatívy v oblasti európskej pripravenosti, ako sa uvádzajú v dokumente Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030, sú založené na komplexnom prístupe k obrane, ktorý zahŕňa ochranu pred priamymi vojenskými útokmi, ako aj pripravenosť na hybridné hrozby; keďže predstavujú príležitosť na podporu inovácií, interoperability a konkurencieschopnosti v obrannom priemysle EÚ prostredníctvom rozvoja inovačných spoločných priemyselných partnerstiev v oblasti priekopníckych technológií, výrazného posilnenia európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB) a zníženia jej závislosti od technológií tretích krajín;

H. keďže členské štáty na východných hraniciach EÚ sú najviac vystavené vážnym hrozbám a majú zásadný význam pre bezpečnosť EÚ ako celku; keďže v záveroch Európskej rady z 23. októbra 2025 sa uviedlo, že bezprostredné hrozby na východnom krídle EÚ a poskytovanie konkrétnej podpory členským štátom sa musia riešiť prioritne; keďže v spoločnom oznámení Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030 sa Európska iniciatíva protidronovej obrany a Stráž východného krídla zdôrazňujú ako iniciatívy, ktoré sa majú začať ako prvé; keďže podľa návrhu má Stráž východného krídla posilniť východné hranice EÚ integráciou pozemných, námorných a protivzdušných obranných spôsobilostí s účinnými a najmodernejšími protidronovými systémami a technológiami, ktoré sú zásadné aj pre Európsku iniciatívu protidronovej obrany;

I. keďže konečnými používateľmi výrobkov obranného priemyslu sú predovšetkým národné ozbrojené sily členských štátov, ktoré tak môžu zvážiť zvýšenie svojich investícií do projektov obranného priemyslu len vtedy, ak sa tieto projekty týkajú rozvoja vojenských spôsobilostí spoločného záujmu ich ozbrojených síl; keďže v článku 346 ZFEÚ sa stanovuje, že každý členský štát môže prijať opatrenia, ktoré pokladá za nevyhnutné na ochranu základných záujmov vlastnej bezpečnosti a ktoré sú späté s výrobou zbraní, munície a bojového materiálu alebo obchodu s nimi;

J. keďže v Strategickom kompase pre bezpečnosť a obranu sa stanovuje cieľ rozvíjať stimuly na podporu kooperatívnych investícií členských štátov do spoločných projektov a spoločného obstarávania obranných spôsobilostí, ktoré sa vyvíjajú na základe spolupráce v rámci EÚ;

K. keďže v nariadení (EÚ) 2025/2643, ktorým sa zriaďuje Program pre európsky obranný priemysel (ďalej len „EDIP“), sa stanovuje vykonávanie európskych projektov spoločného záujmu v oblasti obrany (ďalej len „EDPCI“); keďže EDPCI pozostávajú z priemyselných projektov spolupráce zameraných na posilnenie konkurencieschopnosti EDTIB v celej Únii a zároveň prispievajú k rozvoju vojenských spôsobilostí členských štátov kritických pre bezpečnostné a obranné záujmy Únie a podporujú otvorené a modulárne štruktúry, inovácie s dvojakým použitím a cezhraničnú účasť malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“) a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou vo všetkých operačných oblastiach – na zemi, na mori, vo vzduchu, vo vesmíre a v kybernetickom priestore; keďže EDIP zahŕňa aj štruktúry pre európske zbrojné programy (ďalej len „SEAP“), čo je nový právny rámec, ktorý by sa mohol použiť pre kolaboratívne iniciatívy v oblasti vyzbrojovania pod záštitou hlavných projektov;

L. keďže, ako sa zdôrazňuje v dokumente Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030, Ukrajina zostáva prvou obrannou líniou Európy a je neoddeliteľnou súčasťou európskej obrannej a bezpečnostnej architektúry; keďže spolupráca medzi obranným priemyslom EÚ a Ukrajiny, najmä v kontexte hlavných projektov alebo EDPCI, má veľký význam pre ich príslušné trhy, konkurencieschopnosť a inovačný potenciál;

1. berie na vedomie celkové zvýšenie výdavkov na obranu medzi členskými štátmi EÚ ako jasný odraz ich odhodlania reagovať na zhoršujúce sa bezpečnostné prostredie posilnením vojenských spôsobilostí, odstrašovania a kolektívneho záväzku k európskej a transatlantickej obrane; konštatuje, že niektoré členské štáty, najmä na východných hraniciach EÚ, splnili alebo prekročili cieľ výdavkov NATO vyčleniť 2 % svojho HDP na výdavky na obranu do konca roka 2025;

2. uznáva tiež, že posilnenie bezpečnosti a obrany Európy si vyžaduje nielen zvýšenie vnútroštátnych výdavkov na obranu, ale aj komplexný posun smerom k väčšej koordinácii, efektívnosti a integrácii, pokiaľ ide o spôsob, akým členské štáty rozvíjajú a vykonávajú svoje obranné politiky a zabezpečujú pre ne zdroje; zdôrazňuje, že tento posun od prevažne vnútroštátneho prístupu k obrane k spoločnému chápaniu kolektívneho postoja Únie v oblasti bezpečnosti a odstrašovania sa musí uskutočniť pri plnom rešpektovaní zvrchovanosti členských štátov a ich právomocí v oblasti bezpečnosti a obrany v súlade s článkom 4 ods. 2 Zmluvy o EÚ;

3. konštatuje, že napriek zvýšenému obrannému úsiliu EÚ a jej členské štáty naďalej čelia pretrvávajúcim nedostatkom v oblasti strategických kolektívnych spôsobilostí, štruktúr velenia a riadenia a udržateľnej vojenskej kapacity; zdôrazňuje najmä, že členské štáty identifikovali tieto počiatočné nedostatky v týchto prioritných

spôsobilostiach[6]: protivzdušná a protiraketová obrana, delostrelecké systémy, riadené strely a munícia, drony a protidronové systémy, strategickí poskytovatelia, a to aj v súvislosti s vesmírom a kritickou infraštruktúrou, vojenská mobilita, kybernetická bezpečnosť, umelá inteligencia, elektronický boj, pozemný boj a námorná bezpečnosť; zdôrazňuje, že tieto nedostatky výrazne obmedzujú schopnosť EÚ a jej členských štátov zintezívniť odstrašovanie a udržať dlhotrvajúcu rozsiahlu angažovanosť v oblasti obrany vzhľadom na čoraz väčšiu pravdepodobnosť vedenia hybridnej alebo konvenčnej vojny; požaduje naliehavé opatrenia na riešenie týchto kritických nedostatkov v oblasti spôsobilostí prostredníctvom posilnenej spolupráce v strategických a priemyselných otázkach, koordinovaného plánovania a cielených investícií na zabezpečenie obrannej pripravenosti; oceňuje úsilie, ktoré zúčastnené strany EDTIB vynaložili pri riešení týchto výziev;

4. zdôrazňuje, že odstránenie nedostatkov v oblasti spôsobilostí si vyžaduje rozvoj autonómnych strategických poskytovateľov, bez ktorých ozbrojené sily členských štátov nemôžu účinne vykonávať spoločné vojenské operácie; v tejto súvislosti odporúča vytvoriť bezpečnú a zaistenú spoločnú architektúru velenia, riadenia, komunikácie, spravodajstva, sledovania, zisťovania cieľa a prieskumu, ako aj spoločnú obrannú spôsobilosť v oblasti vesmíru, strategickej leteckej prepravy a námornej prepravy, doplňovania paliva za letu a predchádzania chemickým, biologickým, rádiologickým a jadrovým rizikám; oceňuje prácu EDA, ktorá poskytuje prehľad a analýzu obranného prostredia EÚ a ponúka odporúčania týkajúce sa príležitostí na spoluprácu v oblasti rozvoja a nadobúdania spôsobilostí prostredníctvom priorít v oblasti rozvoja spôsobilostí a koordinovaného ročného hodnotenia obrany;

5. pripomína, že úlohy NATO a EÚ sú súdržné, dopĺňajú sa a vzájomne sa posilňujú; vyzýva na väčšie zapojenie členských štátov EÚ a spojencov NATO do spolupráce v súlade s tretím spoločným vyhlásením z 10. januára 2023 o spolupráci medzi EÚ a NATO s cieľom rozvíjať obranné spôsobilosti a vyplniť existujúce medzery; zdôrazňuje, že akékoľvek európske úsilie v tejto súvislosti by sa malo vyvíjať v úzkej koordinácii s NATO, aby sa posilnila priemyselná spolupráca a interoperabilita; požaduje väčšiu angažovanosť Európy v existujúcich štruktúrach NATO pre spoluprácu a pripomína tiež, že treba zabezpečiť súdržnosť výstupov medzi procesom plánovania rozvoja spôsobilostí EÚ a procesom plánovania a preskúmania NATO; vyzýva na zlepšenie interoperability vojenského vybavenia medzi členskými štátmi EÚ a spojencami NATO, najmä zabezpečením kompatibility medzi ich štandardmi a špecifikáciami;

---

6 Ako sa uvádza na strane 3 spoločného oznámenia s názvom Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030.

6. uznáva, že existujú okamžité obranné potreby, ktoré ešte treba pokryť dodávkami alebo podporou z krajín mimo EÚ; ďalej zdôrazňuje, že európska bezpečnosť je naďalej vo veľkej miere závislá od obranného priemyslu krajín mimo EÚ; zdôrazňuje, že v súčasnom geopolitickom kontexte a vzhľadom na požiadavku, aby EÚ prevzala väčšiu zodpovednosť za obranu, je potrebný riadený a postupný prechod zo závislosti od krajín mimo EÚ na strategickú autonómiu a posilnenie EDTIB; súhlasí s cieľom výrazne znížiť alebo v čo najväčšej možnej miere postupne ukončiť závislosť od výrobcov a dodávateľov z krajín mimo EÚ, a to aj v oblasti surovín a minerálov prvkov vzácnych zemín, ak v rámci EÚ existujú alebo sa môžu vyvinúť rovnocenné riešenia, ktoré sú nevyhnutné pre strategickú autonómiu EÚ a bezpečnosť dodávok; požaduje preto opatrenia na posilnenie EDTIB a zvýšenie jej konkurencieschopnosti, okrem iného ambicióznym a dynamickým preferovaním EÚ pri verejnom obstarávaní v oblasti obrany, vytvorením otvorených a konkurencieschopných trhov pre spoločnosti v EÚ, cezhraničnou priemyselnou spoluprácou v rámci EÚ a s dôveryhodnými a podobne zmýšľajúcimi partnermi a zabezpečením spravodlivého prístupu MSP k verejnému obstarávaniu;

7. zdôrazňuje, že bez vytvorenia plne fungujúceho európskeho jednotného trhu s výrobkami a službami obranného priemyslu hrozí, že rastúce vnútroštátne výdavky na obranu pohltí neefektívnosť, čo prispeje k ďalšej fragmentácii EDTIB; vyzýva členské štáty, aby posilnili spoločné obstarávanie v oblasti obrany a spoluprácu v oblasti rozvoja obranných spôsobilostí s cieľom zvýšiť interoperabilitu a zameniteľnosť, zabezpečiť efektívne prideľovanie zdrojov, posilniť EDTIB, prilákať súkromné investície, znížiť fragmentáciu obranného trhu EÚ a znížiť počet rôznych výrobkov obranného priemyslu, ktoré napĺňajú podobné operačné potreby v celej Únii; zdôrazňuje, že verejné obstarávanie v rámci hlavných projektov by mali zúčastnené členské štáty vykonávať spoločne a že hlavné projekty by mali prispievať k dosiahnutiu cieľa, aby sa do konca roku 2027 organizovalo 40 % obstarávania v oblasti obrany ako spoločné obstarávanie;

Rozvoj obranných spôsobilostí prostredníctvom hlavných projektov v prioritných oblastiach

8. uznáva návrh Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, aby sa v rámci oznámenia Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030 začalo viacero počiatočných hlavných iniciatív v oblasti európskej pripravenosti; berie na vedomie, že Európska rada schválila tento plán a že členské štáty sa zaviazali vypracovať štyri počiatočné hlavné iniciatívy v oblasti európskej pripravenosti – Európsku iniciatívu protidronovej obrany, Stráž východného krídla, Európsky štít protivzdušnej obrany a Európsky vesmírny štít; konštatuje, že tieto navrhované hlavné projekty zahŕňajú veľmi širokú škálu obranných spôsobilostí; ďalej

konštatuje, že majú prierezový charakter a prispievajú k celému spektru bezpečnostných záujmov Únie; naliehavo preto vyzýva Komisiu, zúčastnené členské štáty a EDA, aby jasne určili konkrétne ciele, harmonogram vykonávania a čiastkové ciele, návrhy financovania, mechanizmy riadenia, technologický rozsah a očakávanú veľkosť každého z týchto projektov; zdôrazňuje potrebu operačnej koncepcie a jasného riadenia s cieľom určiť, kto čo robí, najmä v prípadoch s cezhraničnými dôsledkami, napríklad keď nepriateľský dron preletí z jedného členského štátu do druhého; zdôrazňuje, že koncipovanie a vykonávanie týchto projektov by malo byť komplexné, pričom by sa malo zabezpečiť, aby zahŕňali konvenčné obranné zložky aj pokročilé technológie s cieľom zaistiť prevádzkovú udržateľnosť v prípade dlhotrvajúcich konfliktov; vyzýva zúčastnené členské štáty, aby zabezpečili splnenie čiastkových cieľov každého projektu, dokončili koalície pre spôsobilosti uvedené v pláne a urobili všetko pre rýchle spustenie hlavných projektov v súlade so závermi Európskej rady z 23. októbra 2025;

9. víta navrhovaný prístup pre Európsku iniciatívu protidronovej obrany, ktorého cieľom je vyvinúť technologicky vyspelý, viacvrstvový systém s interoperabilnými spôsobilosťami na odhaľovanie, sledovanie a neutralizáciu dronov, ako aj schopnosťami zasiahnuť pozemné ciele využitím technológie dronov na presné útoky; uznáva, že spôsobilosti v oblasti boja proti dronom by mali byť plne interoperabilné a prepojené medzi členskými štátmi, aby sa zabezpečilo situačné povedomie na úrovni EÚ a schopnosť členských štátov EÚ konať spoločne a zabezpečiť kritickú infraštruktúru v spolupráci s NATO; uznáva výzvy spojené s dosiahnutím funkčného systému protidronovej obrany v rámci tejto iniciatívy, a preto vyzýva na realizáciu pilotných projektov, do ktorých by sa v prvej fáze zapojil menší počet členských štátov s cieľom postupne prejsť na 360-stupňový prístup, keď budú systémy dostatočne funkčné a účinné nato, aby sa mohli zaviesť vo väčšom rozsahu;

10. zdôrazňuje, že hlavné projekty by mali zohľadňovať špecifické požiadavky východného krídla EÚ na obranu a odstrašenie; víta prístup navrhnutý pre Stráž východného krídla, ktorého cieľom je posilniť schopnosť členských štátov hraničiacich s Ruskom čeliť širokej škále hrozieb a rizík vrátane hybridných hrozieb, využívania ruskej tieňovej flotily na vykonávanie sabotážnych operácií a sledovania, ako aj rizika ozbrojenej agresie; zdôrazňuje, že tento prístup spočíva v integrácii štyroch prvkov pozemnej obrany, situačného povedomia, protivzdušnej obrany a protidronových systémov a námornej bezpečnosti v Baltskom a Čiernom mori; víta navrhovaný cieľ vytvoriť komplexnú spôsobilosť na obranu hraníc s medzisektorovými systémami dohľadu, dronovými a protidronovými spôsobilosťami, spôsobilosťami elektronického boja, systémami presných zásahov a pohotovou operačnou koordináciou, čo prispeje k bezpečnosti celej Únie; vyzýva na začlenenie opatrení na zvýšenie budúcej odolnosti, posilnenie opatrení na ochranu infraštruktúry a

spôsobilostí kybernetickej obrany a zabezpečenie regionálnej interoperability a plnej operačnej pripravenosti v prípade krízy;

11. zdôrazňuje, že hlavné projekty ponúkajú významnú príležitosť na posilnenie konkurencieschopnosti, efektívnosti a inovačnej kapacity EDTIB; uznáva, že treba stanoviť všeobecne dohodnuté vymedzenie „hlavných projektov spoločného záujmu“ ako rozsiahlych celoeurópskych iniciatív spolupráce, podľa možnosti so zapojením čo najväčšieho počtu členských štátov, v oblasti obrannej spôsobilosti a priemyselného rozvoja vrátane strategických poskytovateľov v spoločnom rámci, ako je EDIP, ktoré umožnia ich identifikáciu a vykonávanie koherentným spôsobom v rámci obranných a priemyselných politík EÚ; zdôrazňuje, že vymedzenie hlavných projektov má zásadný význam pre zabezpečenie účinnej spolupráce medzi členskými štátmi, združovanie zdrojov na riešenie kritických nedostatkov v oblasti spôsobilostí a posun smerom k skutočnej európskej obrannej únii;

12. zdôrazňuje strategický význam posilnenia EDTIB prostredníctvom spolupráce s Ukrajinou, pridruženými krajinami v rámci spolupráce ustanovenej v Dohode o Európskom hospodárskom priestore[7], podobne zmýšľajúcimi tretími krajinami a krajinami, s ktorými EÚ podpísala partnerstvá v oblasti bezpečnosti a obrany; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že ukrajinský obranný priemysel získal kľúčovú technologickú expertízu a know-how na základe skúseností ukrajinských ozbrojených síl na bojisku, a berie na vedomie navrhovanú Dronovú alianciu s Ukrajinou; odporúča, aby boli hlavné projekty v čo najväčšej možnej miere a pri plnom rešpektovaní bezpečnostných záujmov EÚ a jej členských štátov otvorené účasti Ukrajiny, pridružených krajín a krajín, ktoré s EÚ podpísali partnerstvo v oblasti bezpečnosti a obrany, s cieľom riešiť pomalé inovačné cykly v EÚ, prepojiť výskum, vývoj a výrobu a zabezpečiť nepretržitý technologický rozvoj;

Identifikácia a zabezpečenie riadneho zostavenia a realizácie hlavných projektov

13. zdôrazňuje, že ciele hlavných projektov sa musia zosúladiť s dohodnutými cieľmi EÚ v oblasti obrany a musia byť v súlade s cieľmi NATO pre rozvoj spôsobilostí; ďalej zdôrazňuje, že by sa mali zaoberať inovačnými technologickými oblasťami obrany a prispievať k rozvoju špičkových obranných spôsobilostí, reagujúcich na požiadavky modernej vojny vrátane rastúcej potreby prepojiť vojenské multidoménové operácie, jednotky a zbrane, zabezpečiť kybernetickú obranu, rozvíjať nástroje na zber, uchovávanie, spracúvanie a výmenu spravodajských údajov, bezpilotné systémy a nástroje na podporu rozhodovania využívajúce umelú inteligenciu,

---

7 Ú. v. ES L 1, 3.1.1994, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/1/oj.

vykonávať hĺbkové a presné zásahy v tyle nepriateľa a bojovať proti dronovým útokom; zdôrazňuje význam etického a zodpovedného využívania systémov umelej inteligencie v plnom súlade s medzinárodným humanitárnym právom;

14. vyzýva Komisiu a členské štáty EÚ, aby začlenili kybernetickú oblasť a digitálne technológie do hlavných obranných priorít EÚ s cieľom zabezpečiť dátovú suverenitu a kolektívnu pripravenosť na hybridné a kybernetické hrozby; zdôrazňuje, že zaistenie kybernetickej bezpečnosti a odolnosti by malo byť prierezovým cieľom všetkých hlavných projektov, pričom by sa mala zabezpečiť bezpečnosť digitálnej infraštruktúry, ochrana riadiacich a kontrolných systémov a integrita dátových tokov v operačných oblastiach v súlade s politikou kybernetickej obrany EÚ a prioritami Strategického kompasu;

15. zdôrazňuje, že hlavné projekty týkajúce sa vesmírnej domény – čoraz viac militarizovanej strategickej oblasti – sú nevyhnutné, pretože od tejto oblasti závisí niekoľko činností súvisiacich s bezpečnosťou, ako napríklad bezpečná komunikácia a zhromažďovanie informácií; ďalej zdôrazňuje význam integrácie hlavných projektov do strategickej dopravnej a logistickej infraštruktúry, ako sú cezhraničné koridory vojenskej mobility a infraštruktúra s dvojakým použitím, najmä vo východnej a juhovýchodnej Európe, ktoré sú rozhodujúce pre rýchle nasadenie a odolnosť pozdĺž východného krídla;

16. zdôrazňuje, že cieľom hlavných projektov by mala byť podpora užšej spolupráce a inovácií v rámci mechanizmov riadenia na úrovni EÚ a medzi členskými štátmi EÚ a demonštrácia najlepších postupov pre spoločnú a koordinovanú európsku obrannú stratégiu, a to aj pri zohľadnení poznatkov z Ukrajiny týkajúcich sa vedenia modernej vojny; zdôrazňuje, že Komisia by mala stanoviť jasné krátkodobé, strednodobé a dlhodobé stratégie rozvíjania hlavných projektov a zabezpečiť, aby dlhodobé úsilie v oblasti výskumu, vývoja a inovácií bolo vzájomne zosúladené s krátkodobými investíciami do kritických obranných spôsobilostí s cieľom zaručiť technologický pokrok a okamžitú operačnú pripravenosť; ďalej zdôrazňuje, že dobrá správa hlavných projektov musí byť založená na spoločnej vízii a účinnej koordinácii medzi ich „programovými aktérmi“, konkrétne Komisiou, vládami, vojenskými veliteľstvami a agentúrami verejného obstarávania členských štátov EÚ a podnikmi obranného priemyslu; domnieva sa, že hlavné projekty by mohli využívať existujúcu spoluprácu v rámci projektov PESCO a Európskeho obranného fondu a stavať na nej;

17. uznáva, že niekoľko európskych obranných spoločností sa už časom zapojilo do veľkých nadnárodných projektov spolupráce v rôznych oblastiach súvisiacich s bezpečnostným rozmerom; zdôrazňuje, že tieto prípadové štúdie môžu slúžiť ako príklady pre navrhovanie a riadenie hlavných projektov; zdôrazňuje, že okrem fázy vývoja a

výroby by sa v rámci hlavných projektov malo zabezpečiť aj vytvorenie spoločných rámcov pre ich prevádzku, údržbu a riadenie životného cyklu na úrovni Únie;

18. uznáva vytvorenie EDPCI ako nového nástroja v rámci EDIP; uznáva, že aj hlavné projekty by sa mohli rozvíjať v jeho rámci; konštatuje, že EDPCI možno rozvíjať v kontexte SEAP; zdôrazňuje, že EDPCI by mali podporovať interoperabilitu a zvyšovať odolnosť dodávateľských reťazcov a mali by naďalej plne dopĺňať plánovanie spôsobilostí NATO, ako sa uvádza v dokumente Zachovanie mieru – Plán obrannej pripravenosti do roku 2030;

19. vyzýva Komisiu, aby sa usilovala o úplné koncepčné a procedurálne zosúladenie medzi vykonávacími rámcami hlavných projektov a existujúcimi nástrojmi, ako sú napríklad PESCO, Európsky obranný fond, EDPI a EDPCI, aby tieto nástroje fungovali súdržne a vzájomne sa posilňovali v rámci obrannej štruktúry EÚ; ďalej vyzýva Komisiu, aby objasnila, ako majú byť EDPCI štruktúrované a v praxi kombinované, aby tvorili hlavný projekt, vrátane potrebných mechanizmov riadenia, postupnosti a koordinácie;

20. zdôrazňuje, že treba podporovať silnejšie synergie medzi výskumom, inováciami a priemyselným rozvojom v rámci obranného ekosystému EÚ; v tejto súvislosti uznáva prínosnú úlohu príslušných zainteresovaných strán, ako sú výskumné organizácie, akademické inštitúcie, centrá inovácií, technologické centrá a skúšobné a certifikačné orgány zo všetkých členských štátov; vyzýva, aby sa do hlavných projektov zapojila čo najširšia škála priemyselných aktérov, najmä spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, MSP a startupov, s cieľom umožniť šírenie inovácií v celom spektre EDTIB a posilniť bezpečnosť dodávok; žiada, aby sa zriadila skupina na vysokej úrovni pre európsky obranný priemysel s cieľom zabezpečiť účinnú spoluprácu a užší dialóg a spoluprácu s týmto odvetvím v celej Európe;

21. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť vyváženú geografickú účasť na hlavných projektoch, aby sa dosiahla čo najširšia účasť členských štátov vrátane štátov s rozvíjajúcim sa obranným priemyslom; zdôrazňuje, že hlavné projekty by mali všetkým zúčastneným členským štátom priniesť výhody plynúce z technologického pokroku a výrobných kapacít a mali by prispievať k posilneniu kapacít a odolnosti v celej Únii; zdôrazňuje tiež, že tieto projekty by mali zostať otvorené novým členským štátom a že účasť ďalších členských štátov v priebehu času by sa mala podporovať a uľahčovať; vyzýva na vytvorenie flexibilných a inkluzívnych mechanizmov spolufinancovania, ktoré by zabezpečili, aby sa všetky členské štáty bez ohľadu na veľkosť ich hospodárstva mohli zmysluplne podieľať na hlavných projektoch;

22. zdôrazňuje význam posilnenia regionálneho rozmeru stratégie EÚ v oblasti obranného priemyslu a zdôrazňuje potenciálny vplyv hlavných projektov, pokiaľ ide o účinky presahovania technológií, hospodárske prínosy, kvalifikované pracovné miesta a sociálnu súdržnosť vo všetkých regiónoch EÚ; vyzýva na zapojenie regionálnych a miestnych samospráv a zabezpečenie toho, aby regióny EÚ mali možnosť využívať hlavné projekty s cieľom podporiť spoločnú zodpovednosť v otázkach obrany;

23. zdôrazňuje, že treba zabrániť tomu, aby sa vojenské technológie, najmä citlivé vznikajúce technológie a kritické položky s dvojakým použitím, najmä vo vesmírnej oblasti, v oblasti kvantových technológií a umelej inteligencie, presúvali do nepriateľských krajín alebo dostali k systémovým súperom mimo EÚ; naliehavo vyzýva členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na hlavných projektoch, aby posilnili koordináciu a zaviazali sa dodržiavať spoločný prístup a vymedziť a dohodnúť sa na spoločnej stratégii a podmienkach udeľovania vývozných licencií nezúčastneným tretím krajinám v prípade produktov, ktoré sú výsledkom hlavných projektov;

24. vyzýva na vytvorenie koordinovaného mechanizmu kontroly vývozu založeného na riziku medzi členskými štátmi, ktoré sa zúčastňujú na hlavných projektoch, ktorý by bol v súlade s cieľmi Strategického kompasu EÚ, ako aj s vnútroštátnymi kompetenciami a výsadami členských štátov a ich medzinárodnými záväzkami vrátane záväzkov v rámci NATO;

Riadenie hlavných projektov a úloha Európskeho parlamentu

25. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ďalej predkladali návrhy hlavných projektov, ktoré sú zamerané na rozvoj obranných spôsobilostí a umožňujú členským štátom lepšie zosúladiť ich vnútroštátne úsilie s dohodnutými obrannými cieľmi EÚ a príslušnými cieľmi NATO v oblasti rozvoja spôsobilostí; zdôrazňuje, že návrhy projektov by mali zohľadňovať špecifické potreby členských štátov, ktoré sú najviac ohrozené zhmotnením konvenčných vojenských hrozieb a hybridných hrozieb; zdôrazňuje význam zapojenia obranných priemyslov do vymedzenia priorít a rozsahu budúcich hlavných projektov;

26. zdôrazňuje, že výber hlavných projektov by mal byť založený na zásluhách a transparentných postupoch, ktoré zabezpečia vyváženú geografickú účasť a zabránia koncentrácii rozhodovania alebo priemyselných výhod v obmedzenom počte členských štátov;

27. odporúča, aby sa Komisia, vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a EDA podieľali na poradnej, podpornej a koordinačnej úlohe s cieľom uľahčiť realizáciu hlavných projektov; zdôrazňuje kľúčovú úlohu Vojenského výboru Európskej únie pri poskytovaní strategického vojenského poradenstva a odporúčaní

Politickému a bezpečnostnému výboru, najmä pokiaľ ide o rozvoj, posudzovanie a preskúmanie cieľov v oblasti spôsobilostí, a v tejto súvislosti vyzýva na jeho formálne začlenenie do rámca riadenia hlavných projektov;

28. zaväzuje sa vykonávať svoju kontrolnú, legislatívnu a rozpočtovú úlohu v súvislosti s koordináciou, vykonávaním a financovaním hlavných projektov na základe pravidelných a komplexných informácií a správ Komisie; zdôrazňuje svoju právomoc rozpočtového orgánu a zodpovednosť za využívanie finančných prostriedkov Únie; vyzýva na pravidelné verejné podávanie správ a parlamentnú kontrolu, aby sa zabezpečila zodpovednosť a posilnila dôvera v hlavné projekty;

Zabezpečenie financovania hlavných projektov v dlhodobom horizonte

29. požaduje primerané a účelové financovanie v rámci budúceho viacročného finančného rámca s cieľom zabezpečiť dlhodobé financovanie hlavných projektov; zdôrazňuje potrebu primeraného a vhodného financovania hlavných projektov, ktoré neohrozia finančné prostriedky vyčlenené na iné strategické oblasti rozpočtu EÚ určené na obranu; zdôrazňuje, že časť týchto finančných prostriedkov treba vyčleniť na odbornú prípravu, rozvoj zručností a iniciatívy na udržanie talentov;

30. zdôrazňuje, že kolektívny rozvoj obranných spôsobilostí na úrovni Únie môže priniesť významné úspory z rozsahu, znížiť náklady a zabezpečiť, aby sa verejné prostriedky a peniaze daňovníkov využívali čo najefektívnejšie a najzodpovednejšie;

31. súhlasí s pripomienkou Európskeho dvora audítorov k návrhu EDIP, že čas potrebný na dokončenie hlavných projektov pravdepodobne prekročí dvojročné obdobie vykonávania stanovené v EDIP; zdôrazňuje preto, že nato, aby hlavné projekty mohli využívať financovanie EDIP, sa príslušné členské štáty musia zaviazať, že ich budú spolufinancovať počas celého ich trvania, teda dlho po uplynutí počiatočného dvojročného obdobia; zdôrazňuje, že dlhodobé plánovanie trvalých investícií a priemyselnej kontinuity je zásadné pre zabezpečenie strategickej autonómie Európy;

32. zdôrazňuje, že spolufinancovanie hlavných projektov by sa malo zakladať na správnom riadení a rozpočtovom plánovaní, nákladovej efektívnosti a transparentnosti; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby stanovili čiastkové ciele, ukazovatele výkonnosti, pravidelné finančné kontroly a preskúmania výdavkov, ktoré vznikli pri vykonávaní hlavných projektov;

33. vyzýva členské štáty, aby zvážili systematické vyčlenenie časti svojich národných obranných rozpočtov na rozvoj partnerských iniciatív a obstarávanie obranného vybavenia vyrobeného v rámci hlavných

projektov v oblastiach, v ktorých možno spoločným úsilím dosiahnuť pridanú hodnotu, v súlade s článkom 4 ods. 2 Zmluvy o EÚ a článkom 346 ZFEÚ;

34. nabáda členské štáty, aby koordinovali vnútroštátne rozpočtové obranné plánovanie s cieľmi NATO v oblasti spôsobilostí, aby tak zabezpečili komplementárnosť a zabránili fragmentácii zdrojov; vyzýva členské štáty, aby preskúmali spôsoby, ako vytvoriť mimorozpočtový finančný nástroj, ktorý by umožnil združovanie a mutualizáciu určitých častí vnútroštátnych obranných rozpočtov na úrovni EÚ s cieľom pokryť celý životný cyklus hlavných projektov;

°

° °

35. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, NATO, Parlamentnému zhromaždeniu NATO, agentúram EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany a vládam a parlamentom členských štátov.